

ЗВЕРНЕННЯ

Ради професійної спілки працівників охорони здоров'я України
до депутатів Верховної Ради України
щодо невідтримки прийняття проекту Закону України «Про самоврядування у
сфері охорони здоров'я в Україні» (реєстр. № 10372 від 25.12.2023)

Кабінетом Міністрів України поданий до Верховної Ради України проект Закону України «Про самоврядування у сфері охорони здоров'я в Україні» (реєстр. № 10372 від 25.12.2023) (далі – Проект Закону).

Зазначаємо, що при розробці Проекту Закону була порушена процедура розробки нормативних актів в частині погодження їх з соціальними партнерами. Головним розробником не було надіслано Проект Закону для розгляду та погодження профспілковій Стороні із зазначенням строку подання пропозицій і зауважень.

Разом з тим, Профспілкою були надані зауваження до зазначеного Проекту Закону а саме:

Всупереч частини 4 статті 36 Конституції України, якою передбачено, що ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян Проектом Закону передбачено, що право медичних та фармацевтичних працівників на роботу може бути реалізоване лише за умови обов'язкового їх членства в органах професійного самоврядування, включення до Реєстру людських ресурсів охорони здоров'я наявності діючого свідоцтва про право здійснення діяльності в сфері охорони здоров'я, сформованого на підставі рішення відповідної Палати.

Проектом Закону також передбачено можливість залучення медичних та фармацевтичних працівників до роботи (для виконання окремих медичних послуг) не лише на підставі трудових, а й на підставі цивільно-правових договорів, а також контрактів (стаття 33 Прикінцевих положень Проекту Закону).

З цього приводу слід зазначити, що відповідно до частини 3 статті 23 Кодексу законів про працю України, контракт є особливою формою трудового договору, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення і організації праці працівника, умови розірвання договору, в тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін. Сфера застосування контракту визначається законами України.

Так, частиною 9 статті 16 «Основ законодавства України про охорону здоров'я» можливість укладання контракту передбачена виключно щодо керівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я, які призначаються на посаду уповноваженим виконавчим органом управління власника закладу охорони здоров'я на конкурсній основі шляхом укладання контракту.

Отже, укладання трудових договорів у формі контрактів з іншими категоріями медичних та фармацевтичних працівників не передбачено чинним законодавством та неминуче призведе до зниження рівня соціальної захищеності працівників, що суперечить вимогам Конвенції Міжнародної організації праці № 158 (1982 року), ратифікованою Україною 4 лютого 1994 року.

До того ж, медичних та фармацевтичних працівників обмежать у правах, якщо вони не стануть членами самоврядної організації та не сплачуватимуть обов'язковий професійний збір,.

Через це Профспілка вважає Проект Закону дискримінаційним в частині залежності права медичних та фармацевтичних працівників здійснювати професійну діяльність за набутою спеціальністю від членства в самоврядній організації. З цього приводу Профспілка неодноразово зверталася до всіх гілок влади.

Окремо зазначаємо, що Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України надано висновок від 15.03.2024 №16/03-2024/58316 який зокрема зазначає, що:

- обов'язкове членство медичних працівників в органах професійного самоврядування не узгоджується з частиною 4 статті 36 Конституції України;
- обмеження права медичних працівників на працю не узгоджуються з частиною 3 статті 22 Конституції України;
- делегування відповідних державних функцій самоврядній організації створює певні ризики для зловживання своїм монопольним правом на допуск до професії, а також ризики корупційного характеру;
- самоврядні організації наділяються низкою невластивих їм повноважень, що притаманні органам державної влади, мають ознаку втручання у компетенцію відповідних органів державної влади та не узгоджуються з природою професійного самоврядування, та інші зауваження, які необхідно врахувати.

Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Верховної Ради України внесено проект постанови «Про прийняття за основу проекту Закону «Про самоврядування у сфері охорони здоров'я в Україні», на жаль, без урахування наданих зауважень Профспілки, Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Враховуючи суттєві порушення Проектом Закону прав і свобод медичних працівників, передбачених законодавством України, закликаємо народних депутатів України відхилити проект Закону України «Про самоврядування у сфері охорони здоров'я в Україні» (реєстр. № 10372 від 25.12.2023).